

Петрова О.Б., Попова Н.О. До питання про навчання англійської медичної термінології // Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах Європи та Азії: матеріали XVI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (1-2 серпня 2015 р.) // Збірник наукових праць. – Переяслав-Хмельницький, 2015 р. – С.123-125. (11539 зн.).

Активні форми проведення навчальних занять допомагають розвивати у студентів інтерес до володіння термінологією, а також тренувати за допомогою іноземної мови мозкову активність, розвиваючи пам'ять та гостроту розуму, що у підсумку підвищує загальний професійний рівень випускників.

Ключові слова: англійська медична термінологія, мозкова активність студентів, професійний рівень випускників

Петрова О.Б., Попова Н.А. К вопросу об обучении английской медицинской терминологии // Проблемы и перспективы развития науки в начале третьего тысячелетия в странах Европы и Азии: материалы XVI Международной научно-практической интернет-конференции (1-2 августа 2015 г.) // Сборник научных работ. – Переяслав-Хмельницкий, 2015. – С. 123-125. (11539 знаков).

Активные формы проведения учебных занятий помогают развивать у студентов интерес к владению терминологией, а также тренировать при помощи иностранного языка мозговую активность, развивая память и остроту ума, что в результате повышает общий профессиональный уровень выпускников.

Ключевые слова: английская медицинская терминология, мозговая активность студентов, профессиональный уровень выпускников

Petrova O.B., Popova N.A. On the problem of English medical terminology // "Problems and prospects of the development of science at the beginning of the third millenium in Europe and Asia countries": proceedings of the XVI International scientific practical internet conference (Pereyaslav-Khmelnitskiy, 1-2 August 2015). // Research digest. – Pereyaslav-Khmelnitskiy, 2015. – P. 123-125 (11539 symbols).

Active forms of academic classes help in developing the students' interest towards the acquirement of English terminology as well as to train with the aid of foreign language their smart brain activity that results in the increased general professional level of the graduates.

Key words: English medical terminology, students' brain activity, professionalism of graduates

ДО ПИТАННЯ ПРО НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Нині знання іноземної мови є не лише показником освіченості та інтелектуального розвитку, це є професійна необхідність, яка потребує систематичної наполегливої праці, часу та зусиль на шляху нескінченного розвитку особистості кожного фахівця. Так, вимогою часу є підготовка кваліфікованих фахівців, оскільки загальносвітова інтеграція, яка приводить до розширення міжнародних зв'язків, мотивує нинішніх випускників вищих немовних закладів освіти не лише володіти професійними знаннями, а й бути готовими на практиці застосовувати іноземну мову у професійному та науково-дослідному спілкуванні.

Випускникам немовних університетів англійська мова дозволяє глибше освоїти свою спеціальність. Стає очевидним той факт, що для досягнення успіху в професійній діяльності необхідно володіти, в тому числі, і англійською мовою, оскільки практично жодна спеціальна сфера не замикається всередині країни.

Досвід педагогічної діяльності свідчить, що чи не найважливішим у справі навчання іноземної мови є мотивація студента, розуміння цілей та його особиста зацікавленість у позитивних результатах своєї роботи, які дозволяють просуватися далі в навчальній, науковій, професійній та ін. діяльності. Мотивація кожного разу дає відповідь студенту, чи варто йому докладати зусиль, щоб отримати згадані можливості. Тому при навчанні студента-медика англійської мови як нефахової дисципліни вкрай необхідно дозволяти йому пересвідчуватися в поступі своєї навчальної роботи, тобто, отримувати проміжні результати, які мають його підтримувати на обраному шляху.

Курс англійської мови професійного спрямування в медичному університеті включає медичну термінологію, оскільки це є базовим для

професійної діяльності. Саме навчання медичної термінології може стати позитивним аспектом в оволодінні іншомовним спілкуванням у спеціальності. У контексті вивчення англійської мови студентами-медиками, актуальним завданням для них є знання медичних термінів та отримання навичок і вмінь використовувати спеціалізовану медичну лексику для виконання навчальних завдань, спрямованих на подальше професійне спілкування. Перевірка спілкуванням (і навчальним – у своїй навчальній групі, і реальним, наприклад, з англomовними іноземними студентами того ж університету) теж сприяє підтриманню устремлінь у вивченні іноземної мови.

Медична термінологічна лексика становить невід'ємну частину медичних текстів, які є основною одиницею інформації в процесі навчання. Терміни мають обмежене фаховою сферою точне значення (викладене в термінологічній дефініції), яке дозволяє спеціалістам якнайточніше та економніше відбивати суть явища чи предмета даної фахової сфери, забезпечувати правильне розуміння сутності питання.

Звертаючись до студентів, які розпочинають вивчення медичної термінології, Shirley Soltesz Steiner – авторка *Quick Medical Terminology: A Self-Teaching Guide*, зауважує можливість, яку відчиняє знання мови медицини, долучитися до обраної професії: "The language of medicine is precise and technically oriented. It is among the great tools of the mind for better understanding and more accurate communication between all practitioners of the life sciences. Learning this special language is your opportunity to be among them" [1, с.7].

У фахових текстах вживається велика кількість термінів, які створюють труднощі при читанні й перекладі таких текстів. Найефективнішим способом вивчення англійської медичної термінології дослідники і практики методики викладання (*The Language of Medicine; Pearls of Wisdom; Quick Medical Terminology; Medical Terminology & Vangonots; Medical Terminology: A Word-Building Approach* та ін. [1-9])

вважають шлях через розуміння структури слова та значень частин слова, оскільки робота з медичною термінологією може бути порівняна з будівництвом споруди. Тому розпочинати знайомство з англійською медичною термінологією належить із базових мовних знань, а саме – з нагадування про частини мови (nouns, verbs, pronouns, adverbs, and adjectives), актуальні для вивчення медичної термінології [6, с.12].

Автори багатьох згаданих методик [1-3; 6-9] радять поінформувати студентів про те, що численні медичні терміни будуються з частин слова (prefixes, suffixes, roots, and combining forms) і пояснити це на прикладах. Слід від самого початку добитися чіткого розуміння структури англійських медичних термінів та знання і застосування правил словотвору, вміння поділяти слово на значущі частини та будувати зі значущих частин терміни, тому що "understanding the rules is as important as memorizing the terminology" [6, с.12]. Знання чотирьох частин, з яких будуються англійські медичні терміни, та їх значень повинні стати керівництвом для студентів-медиків.

Звичною має стати стратегія побудови медичних термінів та, навпаки, поділу термінів на структурні значущі компоненти, представлена в посібниках [1-3, 6-9]. Оскільки переважна більшість англійських медичних термінів мають значну "довжину" і складну будову, ефективним є виконання різноманітних вправ саме на визначення структури медичних термінів та складання зі значущих компонентів цілих термінів. Наприклад, завдання, наведені в [1, с.17], в яких необхідно визначити корінь, суфікс, префікс, дозволяють студентам в процесі їх самостійного виконання набути важливих навичок опрацювання англійських медичних термінів ("All words have a word root. The root is the base or the foundation of the word, regardless of what other word, unit, or syllable may be attached to it, eg., do is the root of undo and doing. What is the root in tonsill/itis, tonsill/ectomy, and tonsill/ar?" або "A word root and a whole word may form a compound word. The root plus a vowel (a, e, i, o, u) makes the combining form. Here are two compound terms, micr/o/scope and laryng/o/log/ist. What are the word roots? What are the combining forms?" чи

"Build a term from the combining form electr/o-, the word root -stat-, and the ending -ic" [1, с.17]).

Для роботи з термінами залишається класикою фокусування уваги на обов'язковості запам'ятовування та повторювання ("importance of learning by memorization and repetition" [6, с.12]). Для того, щоб покращити запам'ятовування англійських термінів студентами, викладач може, наприклад, застосовувати різні кольори для презентації кожного виду частин слова ("red for prefixes, blue for suffixes, green for word roots, and black for combining forms [6, с.12]). Тоді кожного разу, коли студент бачитиме колір, він асоціюватиме його з певною частиною слова.

У сучасній методиці розроблені численні мнемонічні прийоми для вивчення медичної термінології. Так, можна ефективно використовувати mind maps, які слугують для візуалізаційної організації інформації.

У [7] визначаються такі їх типи для опрацювання медичної термінології: фонологічні, морфологічні, синтаксичні, семантичні. Ця диференціація дозволяє чіткіше зрозуміти та міцніше запам'ятати терміни, систематизуючи їх таким чином. Пропонуються варіанти діаграм, компонентами яких можуть скористатися студенти для побудови власних mind maps, до чого вони і заохочуються викладачем. Наприклад: **general suffixes: -ist** (dentist, scientist, cardiologist, etc.); **-logy** (cardiology, urology, gynecology, cytology); **-ics** (pediatrics, genetics, obstetrics); **-ic** (pediatric, genetic, psychiatric, allergic); **-ical** (biological, physiological, physical); **-al** (dental, annual, mental, natal); **-ive** (ulcerative, degenerative, sensitive); **-ous** (porous, dangerous, mucous); **-age** (blockage, drainage, miscarriage); **medical suffixes: -graphy** (cardiography, electroencephalography, tomography); **-gram** (mammogram, spectrogram, radiogram); **-tomy** (venotomy, thoracotomy, gastrotomy); **-scope** (endoscope, gastroscope, microscope); **-scopy** (endoscopy, gastroscopy, microscopy); **-algia** (neuralgia, arthralgia); **-oma** (lipoma, sarcoma, lymphoma); **-osis** (neurosis, myosis, psychosis, fibrosis); **-ectomy** (appendectomy, hysterectomy, gastrectomy); **-itis** (appendicitis, colitis, gastritis, tonsillitis, arthritis,

neuritis); **-emia** (leukemia, anemia); **negative prefixes:** **anti-** (antibiotic, antipyretic, antidepressant); **a-** (anemia, atypical); **de-** (degenerate, decompose, dehydrate); **mal-** (maladjustment, malnutrition); **in-** (invertebrates, indigestion, incompetent, etc.); **organ roots:** **nerve** neuro-; **heart** cardio-; **vessel** angio-; **artery** arterio-; **veins** veno-; **lymph** lympho-; **skeleton** skeleto-; **liver** hepato-; **nose** rhino-; **stomach** gastro-, etc. Студенти самостійно створюють власні схеми mind maps для термінів, які вивчаються. Робота може проходити індивідуально, попарно чи малими групами.

Для студентів-медиків важливо не тільки знати орфографію та значення термінів, але і їх правильну вимову, а також сприймати і розуміти терміни зі слуху. У цьому можуть допомогти аудіо VangoNotes до кожного розділу із посібника з термінології [3-5], які студенти завантажують на mp3 програвач, що уможливорює прослуховування питомих термінів.

У процесі опрацювання термінологічного навчального матеріалу обов'язково приділити увагу знайомству з медичними термінологічними та енциклопедичними словниками. Студенти мають орієнтуватися в Medline ресурсах, наприклад, медичній енциклопедії A.D.A.M. Medical Encyclopedia, медичному словнику Merriam-Webster та ін. і вміти їх застосовувати. Навчання пошуку за ключовими словами також становить складову роботи з англійськими медичними термінами. Наприклад, при пошуку за ключовим словом "rhinitis" студенти мають розуміти рубрики, за якими характеризується кожний термін у медичному словнику Merriam-Webster (Main Entry, Pronunciation, Function, Inflected Form) та їх зміст. Так, у згаданому випадку це: Main Entry: rhi•ni•tis ; Pronunciation: \rī-'nīt-əs\; Function: noun; Inflected Form(s): plural rhi•nit•i•des \-'nit-ə-,dēz\ [10].

Розгляд дефініції, наведеної в словнику для даного терміна ("rhinitis: inflammation of the mucous membrane of the nose marked especially by rhinorrhea, nasal congestion and itching, and sneezing; also: any of various conditions characterized by rhinitis" [10]), дозволяє докладно опрацювати дану лексичну термінологічну одиницю. Також слід звертати увагу на всі суміжні

словникові статті: (See: allergic rhinitis, rhinitis medicamentosa, rhinitis sicca, vasomotor rhinitis" [10]).

Отже, активні форми проведення навчальних занять допомагають розвивати у студентів інтерес до володіння термінологією, а також тренувати за допомогою іноземної мови мозкову активність, розвиваючи пам'ять та гостроту розуму, що у підсумку підвищує загальний рівень професійності випускників.

Література:

1. Quick Medical Terminology: A Self-Teaching Guide. – 4th Edition. / Shirley Soltesz Steiner. – New Jersey: John Wiley & Sons, 2003.
2. Medical Language / Susan M. Turley: Prentice Hall, 2007.
3. Medical Terminology & Vangonots Cpn Package, 6th Edition: Prentice Hall, 2008.
4. VangoNotes for Unlocking Medical Terminology / Bruce Wingerd. Original Audiobook Narrated by: Stow Lovejoy, Jessica Tivens,
5. VangoNotes for Pearson's Comprehensive Medical Assisting, Vol. 2: Anatomy and Physiology/ Nina Beaman, Lorraine Flemming-McPhillips. Original Audiobook Narrated by: Dennis Holland, Maria Hickey
6. Medical Terminology. Pearls of Wisdom / Lynette M. Veach, Marsha M. Holtsberry. Pearson Education, 2009.
7. Teaching Medical Terminology with Mind-mapping Software / Reima Al-Jarf. – Riyadh: King Saud University, 2010.
8. Medical Terminology: A Word-Building Approach, 7th Edition. / Jane Rice. – Prentice Hall, 2011.
9. The Language of Medicine. – 10th Edition / Davi-Ellen Chabner, 2013.
10. Medical Dictionary from Merriam-Webster. MedlinePlus. / <http://www.nlm.nih.gov/medlineplus/mplusdictionary.html>